

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144.—
za pol leta K 72.—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10.—

NOVICAS

Uredništvo in upravnništvo v Kapitarjevi ulici št. 6 — Telefon
uredništva št. 50 — Telefon
upravnništva št. 228

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36.—
za en mesec K 12.—

DELAVSKI LIST POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN.

Odpuščen delavci v Vevčah sprejeti nazaj.

Dobe plačo za vse dni brezposelnosti.

Ljubljana, 23. aprila. Včeraj se je v Vevčah vršila obravnava na licu mesta radi odpusta delavcev. Končala se je uspešno. Potem ko je poročal zastopnik tovarne in sprejel informacije zastopnik social. skrbstva in navzoči delavski zastopniki, je prekinil uvodno razpravljanje zastopnik Jugoslovanske strokovne zveze s predlogom, da se ustavimo kar pri glavni točki, za katero gre, in ta je, da sprejme podjetje vse odpuščene delavce nazaj. Dosegel se je — po odločni izjavi zastopnika Jugoslovanske strokovne zveze, da je sicer primorani zapustiti obrnavo — popoln sporazum. Podjetje sprejme vse odpuščene de-

lavce nazaj. Zastopnik Jugoslovanske strokovne zveze je nato nadalje opomnil, da je storila Jugoslovanska strokovna zveza več kot svojo dolžnost, ko je posredovala, da dobi podjetje izredna naročila. Nato je ravnatelj tovarne pristal na zahtevo Jugoslovanske strokovne zveze, da dobe delavci tudi plačo za tiste dni, ko so bili brez dela. Kar bo znašalo čez 50.000 kron, bo ravnateljstvo zaprosilo za dovoljenje upravnega sveta. — Jugoslovanska strokovna zveza je zastopal glavni tajnik tov. Komljanec. Razpravo je vodil zastopnik socialnega skrbstva dr. Mrak. Navzoča sta bila tudi gg. Bartulović in Mihevc.

Iz mesinega gospodarstva JDS.

Volivcem v premislek!

Mestna ubožnica je tista hiša v Ljubljani, ki naj bi ubogim in onemoglim revežem v Ljubljani na stara leta lajšala trpljenje. Ta hiša doleti mogoče še marsikoga, ki danes v mlajših letih ne misli nanjo. Ne sme pa biti vseeno, kako se godi nesrečnejšem, ki stanujejo v tej hiši. Mestno liberalno gospodarstvo je odgovorno za usodo mestnih ubogih v tej hiši, iz katere so med vojsko nesli skoro vsak dan po enega reveža na pokopališče. Glad in pomanjkanje je uničevalo ta nesrečna bitja, katerih mnogo je delalo vse življenje pošteno in zvesto. Na račun zdravja in življenja teh ubogih pa so se redili posamezni parasiti.

Ubožnica na Karlovski cesti že po svoji zunanosti daje sliko zapuščenosti in bede, ki gospodari v njej. A nova jubilejna ubožnica v Vodmatu je po svoji lepi zunanosti pobeljen grob. Tudi tu so ubogi starci in starke ob vojni hrani ugašali drug za drugim. Tudi smrtno bolnim in umirajočim slavna mestna občina ni bila v stanju preskrbeti vsaj skodelico juhe ali mleka, ampak so jim nosili fižol in kislo zelje kakor vsem drugim. Ako so se ubogim starkam, ki so že mesece ležale v postelji in bile tik pred smrtjo, v njihovi zapuščenosti zaredile uši, jih je strežno osobe strašno zmerjalo. Ob smrtni uri stoje ubožci pač drug drugemu ob strani, toda na splošno je ubožec ob smrti žalostno zapuščen in zlasti ponoči ugasne nekateri, ne da bi bil kdo priča njegovega smrtnega boja, ne da bi mu kdo prižgal svečo. Osebnost strežnemu osobi nečemo ničesar očitati; premalo ga je in je preobloženo z delom. Toda dolžnost občinskega sveta bi bila, da na človeka dostojnejši način poskrbi za svoje reveže. Svoj čas je magistrat pošiljal svoje ljudi po Evropi študirati razne sisteme za oskrbovanje revežev, a uspehi teh študij so gori opisane razmere v obeh ljubljanskih mestnih ubožnicah. Liberalni magnat pač nima srca za reveže, od katerega ne more pričakovati več nobene koristi. — Mestne reveže bo treba drugače preskrbeti, nego se jo godilo doslej. Toda za to je treba, da pridejo v mestni svet ljudje, ki imajo živo socialno zavest. Da te liberalci nimajo, kriče razmere v ljubljanskih ubožnicah. Pomislite na mestno ubožnico, preden oddaste svoj glas!

Mestna razsvetljava. Kako slabo je razsvetljena Ljubljana, posebno ob periferiji mesta, lahko razvidi vsak volilec vsled obilnih interpelacij SLS pri občinskih sejah. Ni bilo skoraj seje, da bi se ne govorilo o malomarnosti nedelavne liberalne stranke, ki pozna občinstvo le ob času volitve, drugače se pa ne zmeni zanje.

Posl. J. Gostinčar proti preganjanju delavstva.

„Obznano“ za kapitaliste. ne za delavce!

Belgrad, 22. aprila. Na današnji seji je minister dr. Kukovec odgovarjal na interpelacijo posl. Pavlovića radi znane vladne »obznane«. Minister Kukovec je seveda pral svojega zamorca. Zaman!

Na ministrova izvajanja je krepko odgovoril posl. Gostinčar, ki je dejal:

Vladno »obznano« je povzročil štrajk rudarjev v Trbovljah. Ta štrajk je bil stvarno popolnoma opravičen, ker je šlo za izrabljanje delavstva od strani kapitalizma. »Obznano« je bila na mestu nasproti kapitalistom, ne pa nasproti delavstvu. (Viharno odobravanje pri delavstvu.) Ka-

pitalizem komandira vso našo politično javnost. Če je treba proti komu kakšne »obznane«, jo je treba proti krvosom delovnega ljudstva. Zaščititi pa je treba delavstvo, da bo uživalo sadove svojega poštenega dela. Namesto »obznane« je treba izvesti socializacijo. (Veliko odobravanje.) Za »obznano« ni bilo nobenega stvarnega povoda, tem manj, ker se ona razteza tudi na druge državljane ter ogroža svobodo vsakogar, ki se ne strinja s to reakcionarno vladjo. Delavstvu je treba zagotoviti popolno svobodo združevanja.

Veličasten delavski shod.

Ljubljana, 23. aprila. Včeraj zvečer se je vršil v Ljudskem domu ogromno obiskan shod tobačnega delavstva in vpokojencev. Na shodu so govorili: Ana Simončičeva, tov. Kremžar, tov. Komlanec, tov. Cvikelj in tov. Kogej. Shod je sprejel ob gromovitem odobravanju sledeče resolucije:

1. Vpokojeanci in vpokojenke, kakor tudi aktivno delavstvo tobačne tovarne v Ljubljani, zbrani po številu do 2000 na protestnem shodu v veliki dvorani Ljudskega doma dne 23. aprila t. l. najodločneje in najslovesneje protestirajo proti nameri, s katero bi se morebiti imeli že itak skromni pokojninski prispevki tobačnih vpokojencev zmanjšati.

Merodajne oblasti se prosijo, da morebitnih izprememb v izplačevanju pokojnine ne priporočajo in ne sklepajo brez vednosti in soodločevanja organizacije vpokojencev in aktivnega delavstva, ki je Jugoslovanska strokovna zveza. O zadevah, ki tičejo njegovih življenjskih interesov, hoče delavstvo soodločevati.

Aktivno delavstvo tobačne tovarne izjavlja h gorenji nameri, da bo interese in pravice svojih že vpokojenih tovarišev in tovarišic branilo kot svoje z vsemi sredstvi, ki so mu na razpolago.

Obenem delavstvo enodusno protestira proti temu, da bi se hotela delavna doba razširiti do 40. leta, ter zahteva, da se skrajša na 30 let.

2. Aktivno tobačno delavstvo zahteva, da se jih takoj prizna za državne nastavlence. Vpokojeanci pa zahtevajo, da se njih priznanje kot državni vpokojeanci obdrži.

3. Osemurni delavnik se brani z vso odločnostjo. Kjer je že vpeljan 10 urni delavnik, naj se ukine in zopet vpelje osemurni delavnik. Posebno zahtevamo, da se že vpeljani deseturni delavnik v nekaterih krajih za trgovski nastavlence takoj ukine.

Te resolucije pošiljamo kot jasen in odločen glas našega delavstva, katero hoče zastaviti vse moči, da se jim pravica ne krajša. Priporočamo, da se glas delavstva upošteva.

Volitveni boj za mestno občino.

IZJAVA NIŽJIH DRŽAVNIH USLUŽBENCEV.

Odboru nižjih državnih uslužbencev v obračun na poročilo, katero je prinesla »Jugoslavija« dne 22. t. m. o nastopu g. tovariša Zorkota kot t. č. predsednika imenovanega društva.

G. tovariš Zorko je javno nastopil v imenu članov našega društva, brez razlike političnega mišljenja, na shodu NSS in tako s svojim nastopom izbral društvo v politične svrhe, akoravno to prepoveduje naša društvena pravila v § 1., da je društvo nepolitično. Da on ni samo kršil društvenih pravil, temveč je kot tak prodajal naše mišljenje NSS, na to izjavljamo prizadeti, da si on nima lastiti nobenih podobnih pravic samovoljno, ampak ima o tem razsojati odbor, in kar on dovoli, to sme z lahko vestjo storiti. Za slučaj pa, kateri se je pripetil, je sam odgovoren in mi zahtevamo od odbora samega, da to zadevo temeljito vzame v pretres in napravi konec takemu zlorabljanju, izvemši, ako to dovoli odbor. Kakor nam je pa znano, se na običnem zboru dne 18. februarja t. l. niso popolnoma nič spremenila pravila, posebno pa ne, da bi se društvo smelo udeleževati političnih borb. Vsak tovariš lahko razpolaga s svojim glasom, kakor mu je drago, protestiramo pa najodločneje, da se nas ne izrablja v korist drugih in da se ne ponaša s številnimi člani, ki po njegovih izvajanjih stremijo za NSS.

Društveni odbor pozivljamo, da napravi takemu početju konec in da zastopa naše interese tako, kot je to dolžnost vsakega posameznega odbornika. G. predsedniku Zorkotu naj se pa da na znanje, da si naj izposluje na kak drug način prost vstop v mestno dvorano, ne pa na kožo nižjih državnih uslužbencev.

Prizadeti.
JDS, centralizem in naše premoženje. Stranka, ki je 30 let tako gospodarila nad mestom, da slabše ni mogla, je sedaj za cen-

tralizem prodala naše milijonske vrednosti Belgradu. Ob prevratu je bilo samo v Dravljah nakupljenega za milijone dragocene blaga. Naše obrtne delavnice so bile brez strojev in surovin, naši delavci so bili na cesti, ker ni bilo dela vsled pomanjkanja materiala. Dragoceni material pa je iz Dravelj po zaslugi centralistov izginil v Srbijo. Znani polkovnik Vasič ga je pridno vozil na jug. Ko se je poslanec posrečilo, da je ta mož, ki ima v Belgradu visoke zveze, bil vseeno prestavljen, se je zanj potegnil dr. Zerjav, da je ostal tu. In tako je vse dragoceno blago šlo proti jugu. Tako nam je vsiljeni centralizem, ki ga zagovarja JDS, stranka dosedanje magistratne večine, požrl milijonske vrednosti demobilizacijskega blaga.

Podpora kapitalistom. Po prevratu je bilo pri nas veliko pomanjkanje železa. V topniškem arzenalu je ležalo kakih 12 vagonov železa in jekla. To ogromno množino železa pa je naklonil mestni podžupan in tedanji pooverjenik dr. Triller »Strojnim livarnam«, ki so last »Jadranske banke«, po 70 vinarjev za kilogram, dočim danes kilogram železa stane celih 15 kron. Toda ta kapitalistična družba niti te bagatelne vsote doslej menda še ni plačala! Mali obrtniki in delavci raznih kovinskih podjetij naj to premislijo, predno bodo volili.

Kaj bo z Ljubljano? Slovenci in Ljubljanci! Če prodre centralizem, ki ga uganja stranka JDS, bo Ljubljana postala dolga vas brez vsakega pomena. Ljubljana je po zaslugi belgrajske politike na meji države, ker smo izgubili Primorje in Koroško. Centralizem bo pa Ljubljani vzel vso kulturno in gospodarsko veljavo, ki jo še ima. Kdor hoče Ljubljani in njenemu prebivalstvu dobro, naj glasuje za stranko avtonomije Slovencev, za Ljudsko stranko! Vrzite kroglico v 4. skrinjico, de vržemo bankirske centraliste!

Volitvi — somišljeniki Slovenske Ljudske Stranke!

V torek, dne 26. aprila volite vsi Slovensko ljudsko stranko! Omahljivce pripeljite s seboj! Po oddaji svojega glasu se zglasite v naši agitacijski pisarni.

Volilne Mestni dom: v Alojzijevešču, Poljanska cesta.

Volilne I. in II. v šentjakovski šoli: Šentjakobska Prosveta, Florijanska ulica.

Volilne na deški šoli na Cojzovi cesti: v hiši g. Mejača, Krakovska ulica 5.

Volilni v obrtni šoli in v državni realki: v kleti prvega ljubljanskega konzumnega društva, Kongresni trg 2.

Volilne v prvi državni gimnaziji: V prodajalni Jugoslovanske bu-

kvarne na Gosposvetski cesti št. 10.

Volilne na sodišču: Pražakova ulica 8.

Volilne na državnem učiteljskem: Rokodelski dom.

Volilne na šoli na Ledini: Rokodelski dom.

Volilne na vojaškem strelišču na Dolenjski cesti: V hiši g. Lovro Kolnika na Dolenjski cesti 17.

Volilne v ubožnici na Japljevi cesti: V hiši gosp. Antona Kluna, Mohorčeva ulica 13.

Volilne v Spodnji Šiški: Prostori šolske »Prosvete«, Reininghaus.

Tajništvo bo poslovalo v Jugoslovanski tiskarni II. nadstropje od pol 7. ure jutraj do 7. ure zvečer.

Volitvi SLS v Ljubljani!

Volivno kroglico spustite v četrto skrinjico! Pazite, da se ne boste zmotili.

Vsi na plan!

Slovenska ljudska stranka.

Volitvi SLS v Ljubljani!

Naša skrinjica je četrta.

Vabimo na shod

volivcev SLS, ki se vrši v nedeljo, dne 24. t. m. ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani hotela UNION.

Govorijo: poslanca

Dr. Anton Korošec in dr. Janko Šimrak
ter kandidati SLS za ljubljanski občinski zastop.

Somišljeniki SLS
pridite gotovo vsi na shod!

Volilni odbor SLS.

Ob prvi obletnici.

OB PRVI OBLETNICI ŽRTEV NA ZALOŠKI CESTI.

Še nam je vsem v pretresljivem spominu dan 24. aprila 1920., ko so ob železničarskem gibanju, ki so ga zanetili komunisti po ukazu iz Moskve iz popolnoma političnih razlogov, padlo na Zaloški cesti 14 delavskih žrtv. Vsi smo vedeli takrat in vemo danes, da so bile tiste žrtve brezvestnega hujkanja komunistov, ki so potrebovali izgrediv, da se prepričajo, ako je čas za njihove namene zrel. Ni ga bilo človeka, ki bi teh žrtv ne bil iz dna srca obžaloval in obsojal tistih, ki so jih imeli na vesti. Danes, ob prvi obletnici žalostnih dogodkov na Zaloški cesti, prinaša »Naprejek« črnoobrobjen uvodnik v spomin tem žrtvam. Popolnoma prav. Razumemo tudi, da skuša socialistično glasilo tudi ob obletnici — kakor tedaj — iz ubogih žrtv kovati svojo strankarsko korist.

Toda da si je upal v spomin žrtvam pod polnim imenom pisati Rudolf Golouh — tega ne razumemo, tega ne pojмимо. Rudolf Golouh je eden glavnih komunističnih junakov iz Zaloske ceste. On je tedaj kot iznevrjeni socialist služil Moskvi kot njeno orodje, on je hujškal delavske množice in jih pogljal pred puške, on je varoval svoje kožo za širokim hrbtom ubogega proletariata in se skrival pred oblastjo, da bi dal odgovor za svoje pogubno in krvavo delo.

Rudolf Golouh je bil, ki je kasneje vodil najzagrizenejšo borbo proti socializmu, nekdanjim svojim tovarišem, on je pljuval na socialistične voditelje in hujškal delavstvo proti njim, on je očital socializmu izdajstvo nad delavskimi interesi, prodanost meščanskemu režimu itd.

In glejte — taisti Rudolf Golouh, ki je medtem zopet postal častilec Antona Kristana, ki je zopet zapustil komuniste in zopet postal socialpatriot; ta je, ki piše danes v »Naprejeku« spominske članke žrtvam 24. aprila 1920! Večje politične in duševne korupcije si ne moremo misliti, in to dejstvo označuje Golouha in socialdemokratsko stranko bolj nego vse drugo. Uboge, uboge žrtve 24. aprila 1920, da vam Rudolf Golouh še sme pljuvati na grob!

Dnevni dogodki.

— Umrla je na Blokah dne 22. t. m. skrbna dobra mati dvanajstero otrok Marjeta Ponikvar, po kratki bolezni, previde na s sv. zakramenti, v starosti 81 let. Sve-

tila ji večna luč! Priporočamo rajnico v po-
božno molitev.

— Samomor rojaka v Ameriki. V Clevelandu si je končal življenje postojni rojak Rajmund Magajna, star 46 let. Skočil je iz višine 105 čevljev na cesto, kjer je obležal kot masa kosti in mesa. V smrt ga je gnal obup, ker že 4 mesece ni mogel dobiti nobenega dela. Imel je ženo in dvoje polodraslih otrok. Bil je hišni posestnik in izvrsten mizar.

— Proti verižnikom v Zagrebu. Zagrebška policija je zadnji čas tri dni zaporedoma napravila pogon proti potujočim verižnikom. Dognala je, da je večina verižnikov dobivala prenočišča pri zasebnikih, ki niso izvrševali naznanilne dolžnosti. Vse te stranke so sedaj naznanjene policijskemu in stanovanjskemu uradu, ki bo sta postopala proti njim.

— Nevarnega vlomilca zaprl. Zagrebška policija je te dni po dolgem zasledovanju končno zasačila bivšega dezerterja, mnogokratnega nevarnega vlomilca in tatu Cizla, ki je nedavno izvršil roparski napad na nekega hotelskega slugo. Cizla so imele oblasti že večkrat v rokah, a je še vselej ušel iz ječe. Sedaj mu bodo dali posebno stražo, ki bo pazila samo nanj.

— 250 letnica smrti Zrinskega in Frankopana. 30. t. m. poteče 250 let, odkar sta prestala mučeniško smrt za domovino hrvaška velmoža Zrinski in Frankopan. V Zagrebu se pripravljajo v proslavo tega dne velike svečanosti, ki se jih bodo vdeležile vse oblasti, korporacije in šolska mladina. Ob 10. uri dopoldne se vrši v katedrali slovesna črna sv. maša, h kateri pridejo vdeležniki v skupnem sprevodu.

Ljubljanski dogodki.

lj. Jezuitska kapela. Jutri zvečer ob 7. uri propoved in litanije. Predmet propovedi: Plesišča — naša vzgojevališča.

lj. Obrtniki Danes ob 8. uri zvečer bo v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica št. 12, sestanek obrtnikov z zanimivim predavanjem. Radi važnosti dnevnega reda iskreno vabimo naše obrtnike, da se sestanka zanesljivo udeležijo. — Obrtna zveza.

lj. Gostovanje ge. Irme Polakove se vrši prihodnji teden v torek in četrtek. Umetnica nastopi en večer v opereti »M. Nitouche«, a drugi v operi »Prodana nevesta«. Predprodaja vstopnic se prične v nedeljo dne 24. t. m.

lj. Nastop policije proti akademikom o priliki zadnjih demonstracij v gledališču je povzročil povsod ogorčenje. Pri tem so največ leteli očitki na uboge stražnike, ki niso zagrešili drugega nego izvrševali dana povelja svojih višjih. Če je bilo obljubljeno, da bodo krivci prišli v disciplinarno preiskavo, je treba prijeti res prave povzročitelje in ne podrejenih stražnikov. Po naših informacijah je vso policijsko akcijo v gledališču vodil g. revirni nadzornik Habbe. Tedaj spada on v disciplinarno preiskavo in ne stražniki, ki so njegova povelja morali izvrševati.

lj. Velike tatvine v ljubljanskih šolah. — Ljubljansko deželno sodišče je obsodilo na 4 mesece težke ječe Irmo K. zaradi tatvine. Soobtoženka Nikolina J. je bila oproščena. Svoječasno koncem lanskega in začetkom letošnjega leta so bile po ljubljanskih šolah številne in premetene tatvine. Splošno senzacijo so vzbujale tatvine v Mladiki, dalje v šentjakobski dekliški šoli in v Christophovem učnem zavodu. Te tatvine je izvedla Irma K., ki je živela v veliki bedi in pomanjkanju.

lj. Zagonetnost okradene blagajne. Policija neumorno zasleduje drznega tatu, ki je okradel blagajničarko opere. Zanimivo je, kako je policija izvestila izvenljubljanske varnostne organe, Zagrebški listi n. pr. reproducirajo poročilo, ki je došlo iz Ljubljane na zagrebško policijo. Listi pišejo, da je v Ljubljani

elegantni, že predkaznovani Alojzij Avbelj po-
neveril nekemu gospodu 80.000 K in pobegnil. — Policijsko ravnanje po noči o dogodku podatki nobenega poročila. Nad vse čudno pa je, da skušajo to afero prizadeti krogi potlačiti in lansirajo okoli vesti, da je vsa zadeva o ukradenih 80.000 kronah popolnoma poravnana. Takih tajstvenih slepomišljenj pa ne more javnost odobravati.

lj. Na »Jurjevo« 24. aprila bo ob 9. uri sv. maša v kapelici na ljubljanskem Gradu.

lj. Velika senzacija. Pri nekem ljubljanskem listu morajo biti slabi anatomisti. Zabilježili so gorostasno vest o »razrezani in razsekani ženski«, katere kosti so baje našli delavci ob nasipu Ljubljanice za filharmonijo. Našli so tam člene stopala. List je takoj zapisal storijo o medicincu, ki nosi iz prosekture kosti domov v študijske svrhe. Kost — so kosti medveda, o katerem da lahko točna pojasnila neki krznar v Wolfovi ulici.

lj. Ukraden je bil iz dvorišča Jugoslovanske tiskarne majhen štirikolesni ročni voz. Kdor ga izsledí, dobi primerno nagrado.

Naša društva.

d. XXII redno zborovanje Razóra se vrši zvečer — v soboto, 23. aprila točno ob 7. uri Na programu je poleg čitanja sklepov odbo-
rove seje, deklamacij in recitacije — tudi zanimiv referat: »O sistemu kršč. soc. dela«, in poročilo: »O češkoslovaški republiki v luči verskih zmot«. — Ker se vrši pri zborovanju revizija, naj bodo člani vsi navzoči. J. P.

d. Dramatični odsek Razóra (svčanjen pri Ljudskem odru) priredi jutri — v nedeljo — ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu trojejanjo »Na vadenega človeka«, komedijo Br. Nušiča. Vabimo vse — predvsem naše delavstvo.

d. Starešinski družabni večer s predavanjem in čajanko se vrši v soboto dne 23. t. m. v dvorani akademskega doma, Miklošičeva cesta. Predavanje bo zelo zanimivo in večer obeta biti kar najprijetnejši. Vabljeni so nani vsi gg. stercine in člani slovenskih katoliških akademskih društev, posebno pa družine članov in članic Krščanskega ženskega društva in družabnega kluba. Pričetek točno ob pol 8. uri zvečer.

KURZI V PROSTEM PROMETU.

Zagreb, 23. aprila. (Izv.) Danes notirajo v prostem prometu: Italija 674 (tendenco čvrsta), Dunaj 21.40, Berlin 212, Praga 193, Pariz 10.40, London 563, Newyork 140.40.

Dunaj, 23. aprila. (Izv.) Danes notirajo v prostem prometu: Berlin 1005, Pariz 48.50, London 26.25, Italija 31.5, Newyork (kabel) 668, Newyork (ček) 662, Budimpešta 247, Zagreb 468—470, Varšava 78, Praga 897.

Za smeh in kratek čas. Današnje »Jutro« poroča, da »tovarna v Vevčah prične v ponedeljek zopet s polnim obratom. Dobila je po posredovanju deželne vlade, ki so jo energično podprli demokratiški poslanci, državnih naročil. Nikdo od delavcev ne bo ob delo.« Kako prisrčno neumno bi moralo biti delavstvo, ki bi verjelo, da demokratiški poslanci za vseke delavce sploh vedo.

Odgovorni urednik Anton Marinček.

Izdaja konzorcij »Novega časa«.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Mesečno sobo

išče gospodična. Pri ave prosimo na upravo lista.

F. BRUMAT
LJUBLJANA
Usafovsko manufaktur in t'anine
po konkurenčni ceni.
Mestni trg 25. I.

Kolesa, pnevmatiko, motocikle

vse dele in opravo priporoča

J. GOREC

LJUBLJANA, Gospodarska cesta šte. 41

Štiri milijone kron

zadene v najbolj srečnem slučaju igralec Državne Razredne Loterije.

Premijo 320.000— kron

v tretjem razredu in premijo v četrtem

400.000— kron

sta zadeli srečki kupljeni pri

Zadružni Gospodarski banki.

Novo žrebanje

se vrši od 12. maja do 2. junija. Kdor je doslej igral, a še ni zadel, mora zamenjati srečke 4. razreda za nove srečke 5. razreda do 7. maja. Nova srečka stane kolikor stara: cela K 192, polovica K 96, četrtinka K 48, osminka K 24. Kdor še ni igral, a hoče igrati v petem razredu, mora plačati srečke vseh petih razredov, torej petkratni iznos.

ZADNJA PRILIKA!

Nekaj srečk ima še na razpolago

Zadružna Gospodarska banka d. d.

v Ljubljani, Dunajska c. 38.

E. Bulwer:

Poslednji dnevi v Pompejih.

DEVETO POGlavJE.

Vihar na jugu. — Votlina čarovnice.

Ko je poldanska vročina polagoma odjenjala, sta se Glavk in Jona napotila od doma uživati ohlajeni, hvaležni zrak. Tiste čase je bilo pri Rimljanih več vrst voz v rabi; pri bogatejših je bila v navadi takozvana biga, ki smo jo že v enem prejšnjih poglavij opisali; za starejše ženske so rabili karpentum, ki je po navadi imel dvoje koles. Nadalje so starodavniki uporabljali tudi nekako nosilnico, ki je bila prav udobna, ker se je človek lahko vlegel v njej. Za popotovanje in izlete na deželo so imeli zopet drug voz; bil je prav prostoren in so v njem izlaska tri ali štiri osebe dobile prostora ter je imel streho, ki jo je bilo mogoče vzdigniti. In takega voza sta se poslužila Glavk in Jona na svojem izletu. Nekako deset milj od mesta je tiste dni stala stara razvalina, ostanki nekega grškega tempelja; in ker sta se Glavk in Jona zanimala za vse, kar je bilo grškega, sta se domenila, da obiščeta te razvaline — in tje kaj sta bila sedaj na poti.

Njuna pot je držala med vinogradi in oljkinimi gavi, se je vila vedno višje in višje proti Vezuvu in je kmalu postala kamenita — mule so počasi in s težavo stopale dalje, in ob vsaki odprtini v gozdu sta opazila one

sive votline, ki jih je opisal Strabon, ki pa so tekom časa vsled izprememb ognjenika izginile. Sojnce se je nagibalo proti zatonu in je metalo dolge, temne sence po gori; tupatam je bilo med gručami bukve in divjega hrasta slišati piščal kakega ovčarja. Nad njima so po sinjem nebu plavalii rahli oblaki, ki so se tako počasi premikali po obzorju, kakor da se niso niti ganili; na desnici pa sta zdajpazdaj uzrla gladko morje z majhnimi barkami tupatam.

»Kako krasen,« je dejal Glavk napol šepetaje, »je oni pridevek, ki pravimo z njim zemlji naša mati. S kakšno prijazno, enakomerno ljubeznijo razliva svoje darove med svoje otroke, in se smehlja celo onim pustim krajem, ki jim je narava odrekla lepoto. Ej, ob taki uri in spričo takega prizora bi si človek v resnici mogel domišljati, kakor da gleda kak favn izza onega zelenja ali da bi mogel slediti stopinjam gorske vile po najgostejšem lesu. Ampak vil ni več — lepa Jona, odkar si ti bila ustvarjena!«

Dospela sta do razvalin in si jih ogledovala z onim veseljem, ki z njim gledamo svete, domače sledove svojih prednikov — mudila sta se tam, dokler se ni Hesper prikazal na rožnatem nebu. Ko pa sta se zatem v mraku vračala proti domu, sta bila bolj tiha kakor kdaj poprej — v sencí in pod zvezdami sta namreč vse bolj občutila svojo ljubezen.

Ob tem času se je vidno približala nevihta, ki jo je bil Egiptčan napovedal. Izprva je samo zamolklo daljno gromenje oznanjalo

bližajoči se boj elementov, zatem pa so se kmalu privlekli nagromadeni oblaki. Nenadnost neviht v onih krajih je nekaj malone naravnega in je izlaska navdajala praznovanje tedanjih časov z mislijo na božje delo — redke, debele kaplje so težko udarjale po vejah, ki so napol vsele nad potjo, kmalu pa se je na moč zablistalo, na kar je sledila naraščajoča tema.

»Še bolj hitro, dobri Karukarij,« je zaklical Glavk vzniku, »nevihta se hitro približuje.«

Suženj je naganjal mule, ki so hitele po neravnih, kameniti poti, oblaki so postajali vedno gostejši, vedno bliže in bliže se je oglašalo gromenje in dež je močno lil.

»Ali te je strah?« je zašepetal Glavk, ko je iskal v nevihti povoda še bolj se približati Joni.

»Pri tebi ne,« je rekla nežno.

V tistem hipu je slab voz siloma zavozil v globok kolovoz, v katerem je ležal hloď padlega drevesa; voznik je s kletvico pogljal mule, a ovira je bila toliko, da se je kolo odtrgalo in se je voz iznenada prevrnil.

Glavk se je urno zmotil iz voza in je pohitel Joni na pomoč, ki je bila na srečo nepoškodovana. S težavo so dvignili voz, pri tem pa so spoznali, da jim ne more dati niti strehe; spone, ki so pritrdjevale streho, so bile raztrgane in dež je lil v njegovo notranjost.

Kaj jim je bilo storiti v takem položaju? Od mesta so bili še precej daleč, v bližini pa ni bilo videti nobene hiše, nobene pomoči.

»Kake pol milje odtod,« je rekel suženj, »živi kovač; lahko bi ga našel, in ta bi nam vsaj zopet popravil kolo — ampak, pri Jupitru, kako lije! Gospodinja bo mokra, predno se vrnem.«

»Pohiti tja,« je dejal Glavk, »in dokler se ne vrneš, si moramo pač poiskati streho, kakor bo najboljša.«

Nad potjo se je dvigalo drevje in Glavk je peljal Jono pod najbolj košato drevo. S svojim plaščem jo je skušal še bolj obvarovati pred dežjem, a deževalo je s tako silo, da je šlo skozi vsako tako slabotno streho. Glavk je dajal poguma svoji lepi varovanki, zdajci pa je udarila strela v eno izmed drevcev pred njima in je z mogočnim treskom razklala orjaško deblo na dvoje. Ta strašni dogodek ju je opozoril na nevarnost, ki jima je pretela pod sedanjim streho, in Glavk se je skrbno oziral naokrog, da bi uzrl kako manj nevarno zavetje. »Sedaj smo,« je rekel, »na Vezuvovih obronkih; med s trto poraščenim skalovjem bi morala biti kaka jama ali votlina, samo da bi jo mogli najti.« Tako rekoč je odšel od drevja, resnobno zrl proti gori in je v naraščajoči temi nedaleč ugledal neko rdečo, migljajočo luč. »Prihajati mora,« je rekel, »od ognja kakega pastirja ali viničarja — gotovo naju pripelje do gostoljubnega zavetja. Ali ostaneš tukaj, da jaz — vendar ne — to bi se reklo prepuštili te nevarnosti.«

»Z veseljem grem s teboj,« je odgovorila Jona, »četudi se zdi pokrajina odprta, je vseeno boljša od izdajkega zavetja teh vej.«